

Utbildningsinspektion i Motorbranschens Tekniska Gymnasium

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan

Motorbranschens Tekniska Gymnasium	Totalt antal elever
Gymnasieskola	195

Göteborgs kommun startade hösten 2002 en ny fordonsteknisk utbildning som omfattar fyra specialutformade program. Eftersom utbildningarna tillkom efter ett nära samarbete mellan kommunen och motorbranschen fick skolan namnet Motorbranschens Tekniska Gymnasium (MTG).

Skolan har lokaler som tidigare använts av Frölundagymnasiets fordonsprogram. Lokalerna har renoverats, byggts om och byggts till samt försetts med modern utrustning, till viss del med stöd av motorbranschen.

Frölundagymnasiet har ännu en klass i årskurs 3 på fordonsprogrammet kvar vid skolan men denna klass ingår inte i MTG:s verksamhet och behandlas följaktligen i skolrapporten för Frölundagymnasiet. Från och med läsåret 2005/06 kommer MTG att disponera alla lokaler och då är också skolan fullt utbyggd. MTG och Frölundagymnasiet har dock ett nära samarbete som innebär att MTG:s elever undervisas i vissa kärnämnen av lärare från Frölundagymnasiet, ibland i Frölundagymnasiets lokaler. MTG:s skolsköterska och kurator har båda huvuddelen av sin tjänstgöring på Frölundagymnasiet och skolans administratör har tidigare arbetat där.

På de fyra programmen utbildas fordonstekniker med olika yrkesinriktningar. Programmen med elevantal fördelade på årskurser framgår av följande tabell. I tabellen anges antalet flickor inom parentes.

Tabell 1 Elevernas fördelning på program och årskurser

Fordonstekniker	årskurs 1	årskurs 2	årskurs 3	Summa
Personvagnar	48 (3)	44 (2)	41 (2)	133 (7)
Lastvagnar	14	11	10	35
Karosseri-plåt	7	6	–	13
Karosseri-lack	7 (1)	7	–	14 (1)
Summa	76 (4)	68 (2)	51 (2)	195 (8)

De flesta av eleverna på MTG kommer från skolans närområde och övriga delar av kommunen. Några kommer från Göteborgs kranskommuner inom ramen för det fria val till gymnasieskolorna som tillämpas inom Göteborgsregionens kommunalförbund (GR). Några elever kommer från mer avlägsna kommuner och vissa av dessa bor inackorderade i Göteborg.

Lärarna är organiserade i arbetslag som är knutna till respektive årskurs.

Skolans specialutformade program omfattar vart och ett 3 000 obligatoriska gymnasiepoäng. Utökningen med 500 poäng, utöver vad som gäller för ett fullständigt gymnasieprogram, motiveras med att det är ett krav från arbetsmarknaden. Både arbetsplatsförlagd utbildning (APU) och praktikanställning med lön ingår i utbildningen.

I och med tillkomsten av MTG har Göteborgs kommun avvecklat det nationella fordonsprogrammet från sitt programutbud med undantag för inriktningen transport som fortfarande erbjuds på Bräcke gymnasiet. Elever från Göteborg som önskar utbildning inom övriga inriktningar av det nationella fordonsprogrammet måste således söka sig till andra kommuner inom GR (Göteborgsregionens kommunalförbund). För elever inom gymnasiesärskolan erbjuds fordonsprogrammet enligt gymnasiesärskolans programplan på Slottsbergsgymnasiet.

Genomförandet av inspektionen i Motorbranschens Tekniska Gymnasium

Skolverket sände den 24 maj 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen på MTG har bestått av undervisningsråden Tomas Erlandsson och Hans Enckell. Besök på MTG genomfördes den 1 och 2 februari 2005.

Skolverket följer upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

För gymnasieskolorna upprättas även en sammanfattande rapport där övergripande förbättrings- och kritikområden tas upp. Skolrapporten bör därför alltid läsas ihop med gymnasierapporten.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och MTG, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

Vid MTG genomfördes intervjuer med skolans rektor samt elever och personal. Ett antal lektioner i både kärn- och karaktärsämnen besöktes. I samband med besöket sammanträffade också inspektörerna med ordföranden i Göteborgs Motorbranschförening eftersom han representerar branschen i arbetet med att utforma den utbildning som nu bedrivs vid MTG.

Övrig information av betydelse för inspektionen har varit Göteborgs kommuns eget kvalitetsarbete med balanserad kvalitetsredovisning, kallad Balansen, där alla kommunala och några fristående gymnasieskolor deltar.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

MTG har hittills haft fler sökande än antalet intagningsplatser. Elever, lärare och rektorn uppger att de arbetar målinriktat med den så kallade MTG-andan, en plattform för att slå fast och förmedla skolans normer och värden, i första hand vid varje läsårsstart men även under terminerna. Elever och personal känner sig stolta över sin skola, utbildningen och MTG-andan.

Eleverna vet hur den representativa demokratin, dvs. klassråd, elevråd och skolkonferens, fungerar vid skolan. De anser att dessa samverkansorgan är viktiga inslag i skolans verksamhet. Eleverna är trygga i skolmiljön och känner att de blir lyssnade på av de vuxna.

Uppfattningen att kränkande behandling inte går att tolerera delas av de intervjuade eleverna och de förstår även värdet av att de är med och påverkar. Några elever kopplar detta till att man måste kunna tala om vad man tycker när man skall arbeta i ett arbetslag.

Eleverna är medvetna om att skolan nyligen är renoverad och tillbyggd och de känner ansvar för att behålla och utveckla en fräsch miljö. Det finns således inget klotter eller annan synlig förstörelse på skolan.

Den koppling som verksamheten har till motorbranschen och att eleverna får vara ute på arbetsplatser gör eleverna motiverade och intresserade.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att eleverna visar demokratiska värderingar och att de utvecklar normer och värden i enlighet med läroplanens mål.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Inga elever från MTG har ännu avslutat sin utbildning efter de tre årskurser som utbildningen omfattar, eftersom skolan bara varit igång drygt två år. Eleverna, skolans, personal och motorbranschen är ändå övertygade om att eleverna överlag får goda kunskaper. Eleverna känner väl till att de fyra specialutformade programmen har olika mål och mera specifikt vilka mål som finns för de program som de valt att gå. Eleverna vet också i stort vilka möjligheter som det valda programmet ger efter avslutade gymnasiestudier.

Vid lektionsbesöken arbetar eleverna både enskilt och i grupp. Flera elever berättar om fördelen med kopplingen mellan teori och praktik som är möjlig i många av karaktärsämnena. Eleverna uttalar sig i positiva termer om sin skola och visar prov på lust att lära.

Utbildningen vid skolan kännetecknas av mycket få "avhopp" och eleverna är medvetna om och följer efter bästa förmåga gällande säkerhetsföreskrifter.

Skolan har redovisat resultat från nationella prov i ämnena engelska och matematik. Särskilt resultaten från kursen matematik A ger anledning till oro med tanke på den stora andel som inte nått minst betyget Godkänd på provet. Enligt rektorn har stödundervisning satts in efter provtillfället varför mycket få elever fått betyget Icke godkänd som kursbetyg. Se även avsnitt 4 där frågan om kvalitetssäkring av betyg behandlas.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolan har få "avhopp" och att eleverna i huvudsak når goda kunskaper. De redovisade resultaten på de nationella proven i matematik kan dock ge anledning till en viss oro. (Se vidare avsnitt 4).

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Eleverna vid MTG kan utöva inflytande på verksamheten genom klassråd, elevråd och skolkonferens. Enligt intervjuerna är inte möten i dessa samverkansorgan schemalagda men genomförs när behov uppstår och med rimliga tidsintervaller. Rektorn har pekat på att elevråds- och skolkonferensmöten är schemalagda i skolans kalendarium för läsåret 2005/06.

Eleverna har ofta goda möjligheter att vara med och påverka samt ta del i uppläggning och utvärdering av kurserna. Det tycks dock delvis bero på den undervisande läraren i vilken utsträckning eleverna ges sådana möjligheter. Enligt eleverna har de störst inflytande över kurser med "egna" lärare och i första hand i karaktärsämnena och minst med "inhyrda" lärare i kärnämnena.

Många anser att det är en fördel att skolan är liten. Inom ramen för MTG-andan bedrivs ett arbete för att motverka kränkande behandling. Detta påverkar

tonen i umgänget och hur man uppträder mot varandra. Eleverna känner dock inte till den plan mot mobbning och kränkande behandling som skolan redovisat. Ett väl förankrat handlingsprogram bör ge förutsättningar för att upptäcka kränkande behandling i ett tidigt skede och förbättra den psykosociala miljön.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolan har en bra arbetsmiljö och att det råder en god anda på skolan. Skolan arbetar medvetet för att dels behålla, dels förbättra den goda andan. Det förebyggande arbetet mot kränkande behandling visar dock vissa brister liksom skolans plan mot kränkande behandling.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om poängplan och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Skolan har en lokal arbetsplan och lokala bearbetningar med konkretiseringar av de nationella kursplanerna. För de kurser som delvis är förlagda till arbetsplatser finns en särskild planering över vad som skall arbetsplatsförläggas. Handledarna på arbetsplatserna genomgår en särskild handledarutbildning och det finns ett utvecklat system för återslagrapportering av vad som gått igenom på arbetsplatsen och hur eleven lyckats som en grund för bedömning av eleven.

Undervisningsgrupperna på skolan omfattar i regel cirka 15 elever. Som tidigare nämnts ger lokaler och utrustning, särskilt i karaktärsämnen, goda möjligheter till flexibilitet i lärandet. Verksamheten kan varieras mellan teoretiskt och praktiskt arbete liksom mellan enskilt arbete och arbete i grupp. Det finns exempel på så kallad infärgning, dvs. samverkan mellan kärn- och karaktärsämnena.

Skolan ger stöd till elever som har behov av detta. Det finns schemalagd läxhjälp och skolan har redovisat exempel på åtgärdsprogram för elev i behov av stöd. Exemplet på program är dock mycket kortfattat och lägger en stor del av ansvaret för vilka åtgärder som skall vidtas på eleven.

Utbildningens poängplan vid MTG omfattar 3 000 gymnasiepoäng på vart och ett av de fyra programmen vilket innebär att alla utbildningar genomförs som utökade program – ett fullständigt program omfattar 2 500 gymnasiepoäng enligt gymnasieförordningen. Utbildningen är framtagen i samarbete med motorbranschen och företrädare för utbildningsförvaltningen ser detta som att motorbranschen i praktiken står för kostnaderna för de 500 extra poängen. Endast i undantagsfall kan elever med studiesvårigheter välja bort någon kurs.

Eleverna vid MTG får en utbildning som är mer omfattande än t.ex. fordonsprogrammet. Enligt företrädare för utbildningsförvaltningen och motorbranschen blir eleverna ”anställningsbara” efter genomgången utbildning, vilket

oftast inte är fallet med elever från det nationella fordonsprogrammet. Därför har poängplanen kompletterats med kurser inom bland annat el och elektronik. Att alla elever bara kan gå ett utökat program strider dock mot bestämmelserna. Därför måste kommunen tillse att utbildningen kan avslutas som en fullständig gymnasieutbildning på 2 500 poäng. Inget hindrar dock att alla elever erbjuds ett utökat program.

Enligt skolans informationsbroschyr är en del av utbildningstiden förlagd ”till ledande branschföretag som praktikanställning”. Omfattningen är 20 veckor på person- och lastvagnsutbildningen och 40 veckor på utbildningarna för karosseri - plåt respektive lack. Utbildningstiden på arbetsplatserna är fördelad med två gånger två veckor i årskurs 1, som kallas arbetsplatsförlagd utbildning (APU). Den övriga tiden, som kallas praktik, är fördelad på tre perioder dels i början och slutet av årskurs 2, dels i slutet av årskurs 3. Under förutsättning att eleverna fått minst betyget Godkänd på dittills genomförda kurser blir eleverna anställda under praktikperioden och får lön. Betyget Godkänd på alla dittills genomförda kurser är även ett villkor för att få ta del av förmånen att få cirka sex kostnadsfria körlektioner för körkort.

Elevernas utbildningstid på arbetsplatser har således två olika beteckningar dels arbetsplatsförlagd utbildning (APU), dels praktik. Enligt bestämmelserna kan inte praktik, med eller utan anställning, ingå i en gymnasieutbildning och ge eleverna gymnasiepoäng. Däremot kan APU ingå men inte heller då medger bestämmelserna att eleverna är anställda. Eleverna måste informeras om detta.

För att ge plats för den undervisning som skolan bedriver har MTG ett längre läsår än andra gymnasieskolor i Göteborg. Enligt de årsplaner som skolan redovisar på sin webbplats omfattar ett läsår vid MTG 41–45 veckor beroende på program och årskurs. Tyngdpunkten ligger på årskurs 2 där läsåret omfattar 44 eller 45 veckor beroende på program. Enligt bestämmelserna för gymnasieskolan skall ett läsår omfatta 40 veckor. I den del av läsåret som ligger utanför 40 veckor kan inte ingå utbildningsmoment som krävs för ett fullständigt program.

I poängplanerna ingår ett antal lokala kurser. Dessa finns med i kommunens sammanställning över lokala kurser och på Skolverkets begäran har skolan redovisat kursplaner för de lokala kurser som för närvarande används. Dessa redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 2 Lokala kurser vid MTG

Ämne	Kurs	Kod	Poäng
Engelska	Yrkesinriktad engelska	EN1508	50
Fordonskunskap	Körkortsteori A	FOK1500	50
Fordonskunskap	Körutbildning	FOK1501	150
Fordonskunskap	Körkortsutbildning C-kort	FOK1502	100
Fordonsteknik	Yrkesfördjupning A	FOR1505	200
Svenska	Kommunikation i arbetslaget	SV1516	50

Under kommande läsår kommer även Yrkesfördjupning B och C att användas inom karosseridelen. Var och en av de senare kurserna omfattar 100 poäng. De tre kurserna i yrkesfördjupning (A, B och C) genomförs på en arbetsplats under överinseende av en handledare. Kommunens lokala kurser kommer att behandlas och bedömas i den sammanfattande gymnasierapporten.

Det finns möjligheter för de elever som är berättigade, och som önskar det, att få undervisning i modersmål. Endast en elev har modersmålundervisning för tillfället och ingen elev har svenska som andraspråk. Vissa av eleverna uppger att de fått information om möjligheterna till undervisning i modersmål och svenska som andraspråk men enligt intervjuerna går ofta sådan information inte ut till alla elever och inte heller till alla omyndiga elevers föräldrar.

Utvecklingssamtal genomförs minst en gång per termin och omyndiga elevers föräldrar erbjuds motsvarande information. Som grund för samtalen används bland annat individuella studieplaner. Dessa hämtas ur elevregistreringssystemet "Gerda" men de är inte alltid helt uppdaterade.

Skolan har presenterat en sammanställning av resultat från nationella prov och slutbetyg på kurs. För kursen i matematik A finns följande uppgifter.

Tabell 3 Antal elever med betyg på det nationella provet i matematik A och motsvarande antal elever med betyg på slutförd kurs under läsåren 2002/03 och 2003/04

Betyg	IG	G	VG	MVG	Summa
Nationellt prov	44	53	17	1	115
Betyg på kurs	2	74	31	11	118

Inspektörerna konstaterar att det är en avsevärd skillnad mellan satta betyg och provresultaten. Enligt rektorn genomförs de nationella proven nära slutet av kursen och betygen sätts när kursen avslutats. Rektorn förklarar den anmärkningsvärt stora skillnaden i betygsnivåerna med att skolan sätter in stödundervisning. Skolan redovisar utöver detta resultat från de nationella proven i engelska men inte i svenska. I kursen engelska A kan överensstämmelsen mellan resultaten på det nationella provet och betygen bedömas som god.

Lärarna uppger att de försöker kvalitetssäkra sin betygssättning genom att ha kontakter med andra lärare bland annat med lärarna på Frölundagymnasiet. Någon elev uppgav att vissa lärare bara bryr sig om resultaten på de nationella proven om de höjer betygen och någon lärare uppgav att det kan upplevas som en extra press vid betygssättningen att ett enda IG på en kurs medför att eleven inte blir anställd och får betalt under tiden på arbetsplatsen eller får del av kostnadsfria körlektioner. Inspektörernas bedömning är att skolan behöver utveckla formerna för att kvalitetssäkra betygen – den stora skillnaden mellan satta betyg och provbetyg är anmärkningsvärd.

En skola med en inriktning som MTG medför med en viss naturlighet att andelen pojkar är hög. Endast fyra procent av MTG:s elever är flickor. Inspektörerna vill i sammanhanget betona värdet av att organisera skolverksamheten i kommunen så att utbildningarna får både flickor och pojkar som sökande.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolan bedriver en modern och bra utbildning anpassad efter motorbranschens behov. Utbildningen är

också uppskattad av motorbranschen, elever, föräldrar och personal. Eleverna vid MTG får en utbildning som är mer omfattande än t.ex. fordonsprogrammet eftersom alla elever följer ett utökat program.

Enligt inspektörernas bedömning måste skolan erbjuda ett fullständigt program om 2 500 gymnasiepoäng. Inget hindrar dock att eleverna frivilligt får läsa ytterligare kurser genom att välja att läsa ett utökat program.

Enligt de redovisade dokumenten skall utbildningarna vid MTG delvis vara förlagda till arbetsplatser. Inspektörerna bedömer att det är viktigt att skolan gör klart för bl.a. eleverna vad som är obligatoriska inslag i form av arbetsplatsförlagd utbildning (APU) och att praktiken ligger utanför det som ger gymnasiepoäng. Läsåret för den del av utbildningen som leder till en fullständig utbildning måste inrymmas inom bestämmelserna som anger att ett läsår skall omfatta 40 veckor.

Inspektörerna bedömer att skolan inte har någon systematisk kvalitetssäkring av betygssättningen. Skillnaden mellan antalet elever (44) som fått betyget IG på det nationella provet i matematik A och antalet elever (2) med betyget IG efter avslutad kurs är anmärkningsvärt stort. Motsvarande ökning av antalet elever som fått höjda betyg kan konstateras även för de övriga betygsnivåerna.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskilds rätts säkerhet.

Samarbetet med motorbranschen kommer till uttryck på många sätt. Under rubriken "Skolans ledning" på skolans webbplats framgår att skolan leds av en styrgrupp från motorbranschen tillsammans med rektorn. Där anges också att det därutöver finns två referensgrupper med ansvar för områdena lastbil/buss och personvagnar respektive kaross och lack. I de tre grupperna ingår representanter för motorbranschen och i styrgruppen ingår även utbildningsförvaltningens chef och skolans rektor. Enligt rektorn förekommer det att resurser skapas och beslut fattas i styrgruppen om t.ex. dimensionering av verksamheten och införskaffande av kompletterande utrustning.

Rektorn ger exempel på att behov av t.ex. ny datorutrustning med anseende har tagits upp i styrgruppen och därefter har sådan utrustning ställts till skolans förfogande från ett av företagen. Styrgruppens roll och hur beslut fattas i dessa avseende är inte tydliga.

Utbildningen återfinns på kommunens hemsida under rubriken kommunala skolor men av övrig information kan det uppfattas som svårt att utläsa att detta är en kommunal skola. Skolans tryckta informationsmaterial ger en liknande bild.

Skolan har en rektor som har det operativa ansvaret för verksamheten på plats. Han var tidigare studierektor för fordonsutbildningarna på Frölundagymnasiet och han har ansvarat för det projekt som gett skolan dess nuvarande utformning. Både personal och elever anser att han är väl förtrogen med den dagliga verksamheten i skolan och han tar ett tydligt ledningsansvar för utvecklingen av skolan som i sig är "ett enda utvecklingsprojekt". Han uppger att han känner ett starkt stöd för verksamheten från, förutom motorbranschen, både utbildningsnämnd och förvaltning.

Den kommunala skolplanen innehåller de mål och riktlinjer som Göteborgs kommun prioriterat och fastställt skall gälla för skolan. I utbildningsnämndens årliga budget fördjupas och konkretiseras dessa prioriterade målområdena. Skolplanen och budgeten kompletteras med skolans lokala arbetsplan samt verksamhetsplan som beskriver hur man organiserat verksamheten för att uppnå målen för utbildningen.

Skolan upprättar årligen en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. I skolans kvalitetsredovisning redovisar skolan de övergripande mål och effektmål som finns formulerade i utbildningsnämndens årliga budgethandling. Som underlag till de uppföljningar och utvärderingar, som redovisas i kvalitetsredovisningen under varje målområde, ligger statistik och resultat från "Balansen".

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans ledning på rektorsnivå fungerar väl. Rektorn har ett tydligt ledningsansvar och är väl förtrogen med den dagliga verksamheten. Samarbetet med branschen bedöms som värdefullt och ger som inspektörerna ser det utmärkta förutsättningar för att ge eleverna en god yrkesutbildning som leder till bra arbetsmöjligheter. Beroende på att det av naturliga skäl finns en risk för att det kan uppstå intressekonflikter mellan skolan och branschen, bl.a. kring utbildningens innehåll, är det viktigt att det står klart för alla att det är kommunen som är huvudman.

Ansvarsfördelningen mellan utbildningsnämnden, förvaltningen, styrgruppen och de båda referensgrupperna samt den samlade informationen om hur skolan styrs upplevs av inspektörerna som otydlig. Det ansvar utbildningsnämnden och rektorn har för verksamheten enligt skolförfattningarna kan inte överlåtas eller delas med inblandade intresseorganisationer. Det måste finnas tydlig information om vem som fattar beslut och var ansvaret vilar för den kommunala gymnasieskolan.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Vid MTG finns det endast utbildningar för ungdomar som vill bli fordonstekniker. Det går inte längre att inom kommunen välja det nationella fordonsprogrammet, med undantag för inriktningen transport. Det är dock möjligt för eleverna att inom ramen för det fria valet söka sig till en annan kommun inom GR (Göteborgsregionens kommunalförbund). I övrigt finns ett brett utbud av gymnasieutbildningar inom Göteborg.

Enligt den poängplan som gäller för nationella och specialutformade program på gymnasieskolan skall alltid ingå individuella val med 300 poäng. Vid MTG ingår inte individuella val i poängplanerna och därför skall eleverna ges möjligheter att göra sådana val.

Information om skolans utbildningar sker förutom via kommunens utbildningskatalog också via skolans webbplats och egna broschyrer. Under hösten före gymnasievalet arrangeras en utbildningsmässa för samtliga elever i årskurs 9 i Göteborgs kommun och samverkansområdet som omfattar 13 kommuner i Göteborgsregionen (GR). Efter det att eleverna fritt kan söka skola (infördes 2000/01) inom hela regionen, finns ingen geografisk koppling mellan grund- och gymnasieskola. På mässan finns de flesta av de kommunala och fristående gymnasieskolorna inom regionen representerade. Alla elever i årskurs 9 får besöka en gymnasieskola under "niornas dag". På "öppna hus" som arrangeras under kvällar och helger är oftast föräldrarna med.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att elever i Göteborgs kommun har tillgång till ett varierat utbud av gymnasieutbildningar. Eleverna vid MTG skall dock ges möjligheter att göra egna individuella val upp till 300 gymnasiepoäng.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Vid MTG har huvuddelen av lärarna utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. De flesta är anställda vid MTG och en mindre andel av undervisningen genomförs av "inhyrda" kärnämneslärare från Frölundagymnasiet. Fem konsulter som har uppdragsavtal med skolan undervisar i kurser huvudsakligen inom karaktärsämnen med yrkesinriktad profil. Enligt rektorn undervisar dock en av konsulterna i en lokal kurs *Kommunikation i arbetslivet* (SV1516) som skolan registrerat inom ämnet svenska. Enligt bestämmelserna i lagen om entreprenadförhållanden inom skolan kan en kurs bara läggas ut på entreprenad om undervisningen avser ett karaktärsämne som har yrkesinriktad eller estetisk profil.

Skolans lokaler, utrustning och övriga läromedel håller mycket god standard. Den utbildning som eleverna inte kan erbjudas i skolan har de i många fall stora möjligheter att få på någon arbetsplats.

Personalen erbjuds kompetensutveckling. Kärnämneslärarna har goda möjligheter att hålla sig à jour med utvecklingen inom ämnesområdet genom att få kompetensutveckling i något av branschföretagen som skolan samarbetar med.

Den resursfördelningsmodell som tillämpas för gymnasieskolan i Göteborgs kommun har något som kommunen kallar ett socioekonomiskt index. Detta innebär att vissa skolor får mer ersättning än andra med anledning av att deras elever förväntas behöva mer resurser, t.ex. i form av stöd eller mindre grupper.

Enligt rektorn används dessa socioekonomiska resurser som skolan får till stödundervisning för elever som är i behov av extra undervisningstimmar, till repetitionskurser som ger möjlighet för elever att läsa om kurser och för att låta elever gå i mindre grupper. Ersättningen till skolorna bygger också på antalet elever. Förändringar av antalet elever påverkar skolornas intäkter.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att det vid skolan överlag finns mycket goda förutsättningar för att eleverna skall kunna nå målen.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid MTG är av god kvalitet. Skolan bedriver en modern och bra utbildning anpassad efter motorbranschens behov.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- det förebyggande arbetet och planen mot kränkande behandling,
- klargörande av vilka utbildningsinslag som är APU (arbetsplatsförlagd utbildning) och ingår i den utbildning som ger gymnasiepoäng och vad som är praktik,
- MTG:s utbildningar måste anordnas så att de, för de elever som önskar det, kan avslutas som en fullständig gymnasieutbildning efter 2 500 gymnasiepoäng,
- läsåret skall omfatta 40 veckor för genomgång av en fullständig gymnasieutbildning.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Elever i gymnasieskolan skall erbjudas individuella val till en omfattning av 300 gymnasiepoäng. Eleverna vid MTG erbjuds inga individuella val (5 kap. 4 c § skollagen, bilaga 2 och 5 kap. 19 § gymnasieförordningen).
- Betygen är inte kvalitetssäkrade bl.a. beroende på att lärarna inte i tillräcklig utsträckning använder sig av resultaten från nationellt fastställda prov inför betygssättningen (7 kap. 5 § gymnasieförordningen).

Datum

Ort

2005-09-06

Göteborg

Tomas Erlandsson

Hans Enckell